

Preek over Markus 13:37
- Schildwolde, 8 november 2020
- Kees van Dusseldorp

thema: Wees waakzaam!

votum en groet (gezongen)

wetslezing

Psalm 93:1,2,3

gebed

lezen: Markus 13:31-37

lezen: 1 Thessalonicenzen 5:1-11

Opwekking 553 Laat het feest zijn in de huizen

preek

Psalm 138:1,4

gebed

collecte Opwekking 669 Adonai

Liedboek 769:1,4,6 Eens als de bazuinen klinken

zegen

Broeder, zuster,

Nogal wat mensen hebben intensief de verkiezingsuitslagen gevolgd in Amerika.. Er zijn er zelfs die hiervoor de nacht van dinsdag op woensdag niet geslapen hebben. Elke uitslag werd gevolgd, geanalyseerd en geduid. Betrokkenen van beide partijen stonden te popelen om met vlaggen de straat op te gaan, zodra de uitslag bekend zou zijn. Het heeft vier dagen geduurd. Voortdurende alertheid en toegroeien naar het moment dat de uitslag bekend zou worden. In de hele wereld keken de mensen op hun schermen mee.

Al acht maanden hebben we te maken met de coronamaatregelen. In het begin volgde iedereen de cijfers, de berichten, de verhalen. In de eerste weken lette iedereen op: Moet ik hiervoor echt de deur uit? Hou ik genoeg afstand? Was ik mijn handen vaak genoeg? Toen het langer duurde, nam de waakzaamheid af. Nu weer veel mensen ziek worden door het virus, zijn er van de overheid steeds weer nieuwe oproepen nodig om het gewenste gedrag te stimuleren. Maar op de achtergrond blijft een bepaalde alertheid aanwezig: Wat doen de cijfers? Wanneer wordt het beleid bijgesteld? Het zal toch wel weer een keer overgaan? Hoe ga ik zelf om met deze situatie? En wat doet het met anderen?

Waakzaamheid – twee verschillende vormen. Een snelle, korte, gespannen waakzaamheid, omdat je weet dat de uitslag er bijna is. En een langere, doorgaande, systematische waakzaamheid, die opvlamt als er weer nieuws is.

**

Wat is de waakzaamheid van een christen? Met het oog op de wederkomst van Jezus Christus? Dat Hij komt, is duidelijk. Hij heeft het gezegd. En tot nu toe is alles wat Jezus gezegd heeft, ook daadwerkelijk gebeurt. Hij kondigt aan dat de tijd een keer zal stoppen en dat de Mensenzoon met macht en luister zal verschijnen. Dat gaat dan dus ook gebeuren. Tot drie keer toe zegt Hij: Wees waakzaam! Maar wat is dat voor waakzaamheid? Is dat de gespannen verwachting dat het elk moment zover kan zijn? Of is het meer een sluimerend besef dat Hij eens terug zal komen, maar verder kun je er niet zoveel mee?

**

Met deze bemoediging en aansporing sluit Jezus zijn indrukwekkende preek af over de verwoesting van de tempel en het einde van de tijd. In de afgelopen weken hebben we daarvan gelezen in de kerk.

Om te ontdekken hoe Jezus de toekomstverwachting bijstelt. Voor de leerlingen toen en voor gelovigen vandaag. Let niet op de stenen van de tempel. Of op andere heilige huisjes. Raak niet opgewonden over wat er in de wereld om je heen gebeurt. Maar let op jezelf. En op het goede nieuws van Jezus Christus. Want dat is je redding in een slechte wereld.

We hebben ontdekt hoe Jezus een bemoediging uitspreekt. Voor de leerlingen toen en voor gelovigen vandaag. Als tempel en stad verwoest worden, als rampen losbreken, zelfs als het leven onmogelijk wordt, ook dan ben ik er en zorg ik voor jullie. Want jullie zijn mijn uitverkorenen, mijn lievelingen. En aan het einde van de tijd zal ik al mijn volgelingen verzamelen. Daarom mag je in alle ellende en problemen ook een belofte horen. Ik heb het van tevoren gezegd. Rampen bevestigen mijn woorden. Dan mag je erop vertrouwen dat ook de tweede helft van mijn woorden uitkomen: de redding, de wederkomst, de nieuwe wereld.

Jezus sluit zijn preek af met de indringende oproep om waakzaam te zijn. Drie keer zegt Hij het met nadruk: Wees waakzaam. Voor de leerlingen toen en voor gelovigen vandaag.

**

Dat waakzaamheid niet betekent dat je steeds op het puntje van je stoel zit en met niets anders meer bezig bent, dat is wel duidelijk doordat Jezus zegt: ik weet niet wanneer het gaat gebeuren. Niemand weet dat, alleen de Vader. Iemand vroeg afgelopen maandag tijdens de online bijbelstudie: 'Is dat niet raar? Dat Jezus niet eens weet wanneer het einde is? De Zoon en de Vader zijn toch één?' Hoe de verhouding tussen Vader en Zoon precies is, kunnen wij niet beschrijven. Maar het heeft te maken denk ik met de weg van de Messias in de wereld. Als Jezus een tiener is, staat er in de Bijbel dat Hij 'groeide in wijsheid'. Dat levert dezelfde vraag op: Hoe kan Hij nu groeien in wijsheid als Hij God is? Blijkbaar weet Jezus als de Messias nog niet alles, hoe de Vader zijn eeuwig plan precies gaat uitvoeren.

Maar ik krijg ook de indruk dat Jezus het niet zo belangrijk vindt. Om te weten wanneer het precies gaat gebeuren. Als je zou weten wanneer de laatste dag van de wereld is, dan zou dat je aandacht afleiden van wat je taak en roeping is. Je ziet dat wel in de geschiedenis. Soms zijn er van die groepen christenen geweest die meenden te weten wanneer de wereld zou vergaan. Maar wat een ellende gaf dat! Ze verzamelden zich op een bepaalde plek, sloten zich op, lieten hun geliefden in de steek. Maar omdat niemand meer zijn normale werk deed, werd een grote puinhoop. Geen schoonmakers meer, geen ziekenhuizen meer, geen bewakers meer, geen fatsoen meer. Precies alles wat Jezus niet wil, dat gebeurt dan. Het is beter voor ons dat we niet weten wanneer Jezus terugkomt. Want alleen dan kunnen we leven in gezonde waakzaamheid. Alleen dan gaan we leven zoals Jezus wil. In de omgang met elkaar. In onze roeping op aarde. In ons beheer van de schepping. Alleen dan leren we wat leven in geloof, hoop en liefde is.

**

Maar wat is dan waakzaam leven? Jezus gebruikt daarvoor een beeld. Een man ging op reis, gaf aan zijn dienaren allemaal een taak en gaf de deurwachter de opdracht om de wacht te houden. Een eenvoudig beeld. Maar wat wil Jezus ermee zeggen? Dat was ook een vraag van iemand afgelopen maandag. Gaat het om die dienaren die allemaal een taak hebben? Hoeven zij dan niet waakzaam te zijn? Wie is dan de deurwachter? Zijn dat de ambtsdragers, de predikanten, zoals sommige bijbeluitleggers menen. Vergelijkbaar met de taak van wachter die de profeet Ezechiël krijgt – om iedereen alert te houden en op te roepen om naar God te luisteren?

Toch loop je dan vast. Want Jezus bedoelt niet dat sommigen de wacht moeten houden en anderen niet. 'Ik zeg het tegen iedereen: wees waakzaam', zo besluit Jezus immers zijn preek.

Het beeld is dus wel simpel, maar naar de betekenis is het zoeken. Tot ik ontdekte dat het hier geen gelijkenis is. Er gebeurt niets. Het is geen verhaal. Het is een beeld om iets duidelijk te maken van wat waakzaamheid is. Niet personen figuren in het plaatje hebben een betekenis. Het gaat om die deurwachter. Het is alsof Jezus zegt: 'Wees waakzaam. Als je wilt weten wat ik daarmee bedoel, kijk dan eens naar een deurwachter. Die weet wat waakzaamheid is'.

Ben je 's avonds laat of 's nachts wel eens naar een ziekenhuis gegaan? Of naar de dokterspost? Dan zit daar 's nachts bij de receptie de nachtportier. Die houdt de deuren in gaten, houdt ongewenste gasten buiten, vertelt je waar je moet zijn, maakt eventueel een dienstdoende arts wakker. Een waakzaam mens, zo'n nachtportier.

Heb je wel eens in een hotel geslapen? Dan is daar 's nachts bij de receptie een nachtportier. Als er iets ernstigs gebeurt, kun je bellen. Als je midden in de nacht arriveert, kan hij je binnenlaten. Als er een brand uitbreekt, alarmeert hij de hulpdiensten. Een waakzaam mens, zo'n nachtportier.

Dat zijn eigentijdse beelden voor de deurwachter uit het beeld dat Jezus gebruikt. Een nachtportier. Een beeld om duidelijk te maken wat de waakzaamheid inhoudt waar Jezus iedereen toe aanspoort. Wees waakzaam, zoals een receptionist waakzaam is.

**

Wat is een waakzame receptionist? Die zorgt dat hij niet in slaap valt, die let goed op wat er gebeurt en wie er binnenkomt en die staat klaar om in actie te komen. Drie dingen, die in de rede van Jezus al eerder genoemd zijn. Waakzaamheid betekent: zorg dat je niet in slaap valt, let goed op wat er gebeurt en wie er binnenkomt en sta klaar om in actie te komen. Laat ik deze drie dingen ook maar direct aan jou voorhouden.

Eén: zorg dat je niet in slaap valt. Dat betekent: laat je de ogen niet dichtdrukken door allerlei leuke dingen en schone schijn. In de Bijbel wordt vaak gewaarschuwd dat je niet opgaat in het plezier van de wereld. Bijvoorbeeld als het gaat om alcoholgebruik, om seksuele pleziertjes, om de jacht naar rijkdom. Maar ook dat je je niet in beslag laat nemen door angst voor de toekomst, door bezorgdheid voor je gezondheid, door iedereen te vriend te willen houden. Niet alleen is dat op den duur slecht voor jou en voor anderen. Maar het zorgt er ook voor dat je geestelijk in slaap valt. Je wilt toch niet hebben dat je bij de komst van Jezus moet zeggen: 'Jezus? God? O ja, dat is ook zo. Die waren er ook nog! Had ik even voor me uit geschoven. Er waren zoveel andere leuke dingen. Bijbel, bidden, kerk? Dat is ook zo, die stonden ook nog ergens op mijn lijst. Mijn lijst van ooit-als-ik-tijd-over-heb'. Dan gebeurt wat Jezus zegt: 'Laat de Heer jullie niet slapend aantreffen. Blijf geestelijk wakker.

Twee: Let goed op wat er gebeurt en wie er binnenkomt. Dat betekent: kijk de goede kant op. Laat misleiders niet toe. Laat je niet afleiden door schijnbewegingen. Hou niet vast aan wat geen houvast biedt. Maar focus op wat echt beslissend is: de redding die Jezus Christus brengt. Het goede nieuws van de verlossing. Stel je vertrouwen op de Heer. Dat blijft voor jou, net zo als voor mij, een voortdurend kritisch vraag: leg ik mijn leven echt in de handen van de Heer? Of steun ik op mijzelf, op mijn tradities, mijn kracht, mijn intuïtie, mijn ratio. Laat ik mij leiden door de prikkels die anderen uitzenden, of volg ik mijn eigen spoor aan de hand van mijn Heiland? Onderken ik wat mij van de Heer aftrekt en geef ik ruimte aan wat mij dichter bij de Heer brengt? Hij is mijn Redder! Je wilt toch niet meemaken als je plotseling voor de Heer komt te staan, je moet zeggen: 'Maar Heer, ik heb altijd mijn gevoel gevolgd, dat is toch goed? Heer, ik heb mij de tradities van mijn kerk altijd verdedigd, dat is toch de bedoeling?' Heb je dan de Heer gekend, liefgehad en gediend? Of heb je iets anders of jezelf gediend? Let goed op je Heiland!

Drie: sta klaar om in actie te komen. Een receptionist heeft geen pyjama aan, maar kleren. Het harnas van geloof en liefde en de helm van de hoop, schrijft Paulus.

Waakzaamheid betekent dus niet niets doen. Echte waakzaamheid betekent werkzaamheid. Het werk doen dat de Heer je te doen geeft. Op jouw plek, met jouw mogelijkheden. Niet in het grote, maar in het kleine. Niet roepen wat anderen moeten vinden en doen, maar zelf de handen uit de mouwen. Vooral voor degene die zorg en hulp nodig hebben. Lichamelijk zorg, sociale bijstand, maar ook geestelijke aandacht en bemoediging. Dat je klaar staat om te vergeven waar dat kan en om sorry te zeggen waar dat moet. Vanuit het besef dat ook jij van genade leeft.

Ben jij waakzaam als een receptionist? Laat je niet in slaap sussen, focus op de redding door Jezus en zet je in voor het goede.

**

Moet ik dan altijd alert zijn? Voortdurend bezig zijn met God? Overal en altijd rekening houden met Jezus? En klaar staan voor een moment waar we al tweeduizend jaar op wachten?

**

Weet je, je doet nu net of waakzaamheid een opgave is. Een zware last, met veel verplichtingen en weinig plezier. Een slopende alertheid waar je burn-out van raakt als het te lang duurt. Onder de dreiging van: Let op, anders ben je te laat.

Maar de waakzaamheid waartoe Jezus oproept, is vrolijke waakzaamheid. Een hoopvol besef dat er een Heer is, die het niet uit de hand loopt. Een heerlijk vertrouwen dat je in contact met je Heiland staat. Een stimulerend uitzicht dat de Geest van Christus ook jouw leven zegent.

De waakzaamheid waartoe Jezus oproept, levert je energie op, rust, blijdschap, vrijheid. En een machtig groot feest als Hij komt! Want dat gaat gebeuren!

Amen